

Personaj din folclorul scandinav, **tomtele** (în suedeză, *tomte*) este păzitorul credincios al oricărei gospodării, în special al copiilor și animalelor. Nu este nici spîriduș, nici elf, nici gnom. Singuratic și morocînos, tomtele iese numai noaptea. Mulți se laudă că l-au văzut, dar probabil i-au zărit doar scufia roșie sau barba albă pe la colțul casei ori au visat. (N. trad.)

PRIMA ÎNȚEPĂTURĂ DE ȚÂNȚAR A ANULUI

Ferma unde locuiește tomtele Arțag e părăsită demult, dar el încă are grijă de ea. E o dimineață însorită, iar tomtele stă pe un scăunel în fața vechiului coteț al câinelui, în care și-a făcut o căsuță doar a lui, cu sobă, pat, preș și toate cele trebuincioase. Nu e spațioasă, dar e numai bună pentru un tomte de casă.

Arțag își scoate pantofii și ciorapii. E cald.

Se ospătează cu terci de ovăz la micul dejun. Trage în piept parfumul dulce al liliacului din apropiere și se uită la un țânțar care i se plimbă pe picior căutând un loc bun de înțepat.

— Caută, țânțărelule, caută! zice Arțag.

E o dimineață atât de frumoasă, încât tomtele uită să fie arțăgos, cum sunt de felul lor tomții de casă.

Atunci Arțag se supără:
— Ce știi tu despre muzică? Ești doar o insectă și n-ai decât să te muți, dacă vrei!
— Așa o să fac. Măine-dimineață, spune bondarul.
Arțag pune fluierul în camera unde locuia cândva un băiat și se hotărăște să-l uite acolo.

RĂMAS-BUN, BONDARULE!

A doua zi dimineață, Arțag pune un cub de zahăr pe masă. L-a găsit într-un dulap când făcea curățenie.
Îl împinge spre bondar:
— Poftim. Știu că-ți plac dulciurile.
— Mmm! face bondarul încântat.
— Poți să mănânci cât vrei, continuă Arțag.
— Mulțumesc, spune bondarul.
— Și, după ce mănânci, putem să mergem jos, la lac, să dăm cu smoolă barca, să nu mai intre apă.
Atunci bondarul ridică privirea din cubul de zahăr.
— Ce-i cu tine? bâzâie bondarul.
— Adică? Nu-i nimic cu mine, răspunde Arțag.

— Bine faci, spune mama-iepure. Sper să te întâlnești cu cât mai mulți pe drum.

Mama-iepure știe de ce iese tata-iepure la plimbare. Vrea ca toată lumea din Pădurea Mare să-i admire pălăria.

Și copiii-iepure ce fac?

S-au adunat cu mic, cu mare în jurul mesei, iar bunicul-iepure le ține o lecție. A întins pe masă frunze și flori de primăvară și îi pune să le miroasă și să le guste pe toate, mai puțin pe cele otrăvitoare.

— Uitați, măcriș iepuresc, le arată bunicul. Acrișor la gust. A fost botezat după o rudă apropiată de-ale noastre. Și aici avem trifoi. Se mănâncă și frunzele, și florile. Cum vi se pare?

— Dulce și bun, spune Nina.

— Așa e. Nu pișcă pe limbă ca urzicile. Dar, dacă o pățiți cu urzicile, nu trebuie decât să luați o gură de iarba-bubei.

— Iarba-babei! răd cei mai mici.

Încep să alerge și să țipe: „Baba-oarba, baba-oarba!”

Degeaba îi roagă bunicul să stea cumiți. Și degeaba le repetă că se zice iarba-bubei sau pătlagină. Nu iarba-babei.

Când obolesc, iepurașii se așază din nou și bunicul le arată restul plantelor.

— Și asta ce-i? întreabă Kalle ridicând de pe masă o grămăjoară de ierburi cenușii și încălcite.

Cum nu primesc niciun răspuns, tușica Ica se urcă pe umerii bunicului, unchiul Chi pe ai tușicăi, mama pe ai unchiului și tata-iepure în vârf, căci vrea să fie primul care să-i dea binețe bufniței. Iar acum e chiar în fața ușii lui Buh.

— Pff! face bunicul.

— Ai, ai, ai! geme unchiul Chi.

Sub copac s-au adunat și câțiva șoricei, mereu curioși să vadă ce se întâmplă. Se urcă și ei unul pe altul, râd și chițăie.

— O să cadă grămadă imediat! chicotesc ei.

— Șșș! Acum bat la ușă! strigă tata.

Și se apucă să bată din răspuțeri în ușa lui Buh.

— Nu mai bate, vin! se aude dinăuntru.

În clipa următoare, ușa se deschide. Drept în nasul lui tata-iepure. Care cade peste mama, care cade peste unchiul Chi și așa mai departe. Cât ai clipi, zac toți grămadă la pământ.

— Ha, ha, au căzut! râd șoriceii. Au căzut în fund!

— Au, au, au! se vâicărește bunicul.

Tata își privește trist pălăria turtită.

Buh e mai vesel ca niciodată.

— Ha, ha! râde el când îi vede. Ce caraghios! Să mai faceți și altădată. Ce vreți?

— Păi... zice tata-iepure. Stimate domnule Buh... am vrea... am vrea...

Dar paharele se răstoarnă deodată și se rostogolesc de pe masă, căci stejarul se clatină tare în vânt și întreaga vizuină se zgâlțâie ca o corabie.

Copiii inventează un nou joc: „În echilibru pe podea“.

— Buf! Buf! strigă ba unul, ba altul când cad în fund.

Dar Nina e abătută. Îl așteaptă pe Aki, i-a promis că vine.

Poate că întârzie din cauza vremii de afară.

Se uită la floarea de priboi din borcan.

Atunci se aude o bufnitură. Prin crăpăturile ușii țâșnesc firicele de apă care se scurg pe trepte.

— Nicio grijă, e doar un pic de apă, zice tata.

Dar, ca să fie sigur, își pune pălăria pe raftul cel mai de sus din vizuină.

O clipă mai târziu, ușa se face bucăți și apa năvălește înăuntru. Afară se vede cum un brad doborât de furtună a căzut în pârâu și a făcut un baraj, de aceea apa s-a adunat sub stejar și a crescut până a rupt ușa vizuinii.

— Pot să vă explic cum s-a întâmplat, spune bunicul.

— Nu acum! strigă mama. Trebuie să ieșim repede, altfel ne acoperă apa!

Urcă repede scările și reușesc să iasă afară în timp ce vizuina se umple cu apă. Pe cei mici îi ajută părinții. Și Aki, care a ajuns în sfârșit la ei.

Guguștiucii preferă să stea în cotețul găinilor.
Iar viezurele și cârțița se duc în pivniță.
— Să nu vă faceți prea comozi, le zice Arțag întruna.
Imediat ce se îndreaptă vremea, afară cu voi!
Arțag nu vrea să prindă iar drag de careva. Nu vrea să fie iar dezamăgit după ce pleacă.
Multe animale au zgârieturi, cucuie sau au răcit pe drumul până la tomte prin furtună. Din fericire, tomții de casă se pricepe să oblojească animale bolnave sau rănite.

Arțag aleargă neobosit și ajută pe toată lumea.
Le aduce apă celor însetați, bandajează cu coajă de mestecăn lăbuțele zdrelite, unge zgârieturile cu alifie făcută în casă.
— Să nu i se fi întâmplat ceva lui Aki, spune Nina.
— Lasă că vine el, o liniștește Kalle.
Dar Aki nu mai vine.
Tata-iepure e convins că a fugit cu pălăria lui.
— Vedeți? De fapt chiar era un viclean. Acum sigur stă în gaura lui de hoțoman, cu pălăria mea pe scăfărlie și râde de noi că am fost așa de ușor de dus de nas.
— Mai lasă-ne cu pălăria ta veche și găurită! sare Nina.
— Da, gândește-te la altceva. Gândește-te la petrecerea de Miezul-Verii! îl îndeamnă mama.
Când se lasă seara, de afară răzbate parcă și mai tare răpăitul ploii, iar vântul urlă ca o haită de lupi flămânzi.
Copiii se lipesc speriați de părinți.
— Vrem o poveste! scâncesc ei.
Toată lumea se uită spre Arțag.
— Altfel n-o să adormim, se plâng micuții.
— Nu, nu! se împotrivesc Arțag.
— Ba da, ba da! țipă copiii.
— Povestește-ne despre Miezul-Verii, domnule tomte, îl roagă tata-iepure.

Bondarul se așază pe masă în fața lui.
— Ești trist, tomte? bâzâie el cu blândețe.
— Da, răspunde el. E trist când un tomte nu poate să ajute un bolnav.
— Du-te la culcare, ești obosit, îl îndeamnă bondarul.
— Da, sunt, cască Arțag. Și mâine e Miezul-Verii și nu putem sărbători. Vai și-amar!
Tomtele se culcă și adoarme fără să bage de seamă ce i-au pus șoriceii sub pernă.

VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ

Arțag doarme și sforăie.
— Zzz! face el.
Ca un roi de bondari zumzăitori. Exact ca aceia din visul bondarului, care visează, cuibărit în cutiuța lui, că zboară peste o pajiște cu trifoi înflorit, împreună cu toate rudele lui. Ce minunat!
Dar Arțag se sucește și răsucește în pat. Simte mirosul florilor de sub pernă.
Șoriceii i-au ascuns acolo nu doar o floare de merișor, una de piciorul-cocoșului, una de liliac pe jumătate ofilită, o floare de clopoțel, una de trandafir, ci și o frunză de morcov și o coajă de cartof. Ca să fie șapte cu totul.